

Posudek diplomové práce

studenta Davida Kuhna na téma „Postavení a význam mezinárodních smluv o lidských právech v právním řádu ČR“

Předložená diplomová práce zpracovává relativně komplikovanou problematiku mezinárodních smluv o lidských právech v širším kontextu ochrany základních lidských práv a obecného vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva. Cíl práce stanovený autorem je uveden ne zcela smysluplně ani příliš ambiciózně: „probrat danou tematiku za pomoci studia pramenů tuto problematiku popsat“.

Po formální stránce práce v zásadě naplňuje požadavky na tento typ práce kladené, když zaujímá 57 stran vlastního textu, dále obsahuje Resumé a Seznam použité literatury. Autor vychází z přiměřeného okruhu výchozích zdrojů práce, mezi kterými je kromě odborných monografií a článků zahrnuta také judikatura (ovšem jen 1 náleží ÚS), dále internetové zdroje a právní předpisy. Na používané předpisy řádně v průběhu textu odkazuje, zastoupeny jsou nepřímé i přímé citace, oddělené od ostatního textu kurzívou.

Z formálního hlediska je možno vytknout více drobných nedostatků – např. autor označuje Ústavu i LZPS za „zákon“ (ač v prvním případě jde o ústavní zákon a ve druhém o usnesení ČNR), způsob odkazů na používané prameny není jednotný (někde používá kurzívu někde ne, někde je celé křestní jména autora, jinde jen iniciála), práce obsahuje velké množství různých, většinou převzatých, výčtů, seznamů, odrážek, čímž se stává velmi popisnou, což je na úkor její čtivosti i odbornosti zpracování. Práce obsahuje velké množství různých překlepů, či ne zcela jednoznačných větných formulací, které by mohly být lehce odstraněny pečlivější závěrečnou redakcí celé práce.

Byť jde o téma, které nemá jednoznačně danou linii uchopení a zpracování tématu, způsob zvolený autorem je poměrně dost nesystematický a nemá ucelenou vnitřní logickou koncepci práce.

Např. kapitola označena 2.2. Listina základních práv a svobod na s. 8-19 popisuje obsah jednotlivých ustanovení Listiny bez jakékoliv souvislosti a vazby na vlastní téma práce. V Závěru sice uvádí, že to bylo z důvodu (cituji doslovně) „abych nastínil, jaká práva jsou v tomto dokumentu upravena, a mohl je porovnat s právy upravenými v mezinárodních smlouvách. Konkrétně s Evropskou úmluvou, u které jsem provedl podobný rozbor článků, jako u Listiny, s tím, že jsem je dále nerozebíral, protože se téměř neliší od úpravy v Listině.“ Mám za to, že jednak se oba dokumenty obsahově odlišují podstatně a jednak by měl větší spojitost s tématem práce postup přesně opačný.

Nesystematika se projevuje i dále, historické kapitoly jsou zařazovány do práce náhodně (např. 5.2), střídají se též nesystematicky pasáže obecné – popisující obecné formy recepce (kap. 3) či obecné teorie monismu a dualismu (kap. 4) – i pořadí těchto kapitol by bylo lépe obrátit, a kapitoly vztahující se k situaci v ČR – historicky i v recentní podobě. Autor v podstatě

skládá za sebe různé informace, které čerpá z používaných zdrojů, které mají alespoň nějakou vazbu na téma práce, ovšem bez logického vnitřního uspořádání tématu. Např. kap. 5 nese název „Význam mezinárodních smluv pro českou ústavnost“, podkapitola 5. 1 Důvody přístupu k mezinárodní smlouvě – zabývá se obecně důvody, proč státy přistupují k mezinárodním smlouvám (bez souvislosti k názvu kap. 5) a kap. 5.2. „Vývoj recepce mezinárodních lidskoprávních smluv“ – obecně k vývoji recepce MS v EU, kap. 5.3 – vývoj v ČR před Euronovelou Ústavy a 5.4. „Význam mezinárodních smluv o lidských právech“ – obecně 2 odstavce bez vztahu k ČR.

Jednotlivé názory, které autor přebírá z odborné literatury, vzájemně nekonfrontuje a tak uvádí informace v zásadě rozporné, aniž by se s tímto rozporem nějak v práci vypořádal. Na s. 53 cituje J. Malenovského a uvádí, že „Ústavní soud může zrušit zákon či jiný předpis, který svou existencí porušuje mezinárodní závazek ČR, a také může zrušit individuální rozhodnutí orgánu veřejné moci.“ Má tedy vůbec smysl nějak vymezovat mezinárodní smlouvy o lidských právech, když podle této interpretace má derogační charakter porušení každého mezinárodního závazku?

Autor se místy snaží i o vlastní shrnutí zkoumané problematiky, ale to je někdy nepřesné. Např. na s. 37 uvádí, že (cituji doslova) „mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách jsou v právním řádu na úrovni Ústavního pořádku. Totéž platí o mezinárodních smlouvách podle čl. 10a Ústavy vzhledem ke způsobu, jakým je dáván souhlas k jejich ratifikaci.“ Podle judikatury Ústavního soudu však mezinárodní smlouvy o lidských právech nejsou na úrovni ústavního pořádku, nýbrž jeho součástí. Pokud by tomu tak nebylo, nemohly by tyto mezinárodní smlouvy vytvářet referenční kritérium pro rozhodovací činnost Ústavního soudu dle čl. 88 odst. 2 Ústavy ČR. V tom spočívá zásadní odlišnost MS o lidských právech a MS dle čl. 10a.

Hlubší propracování by si nepochybně zasloužil i Závěr práce. Nejsou zde uvedeny žádné relevantní výstupy z práce nebo jejich shrnutí, ale v podstatě je pouze popsán způsob zpracování textu (nejdříve si sehnal literaturu a po seznámení s ní práci vytvořil...) a rekapitulace obsahu kapitol.

Přes uvedené připomínky je možné shrnout, že autor, byť bez logické vnitřní struktury, postihuje všechny základní aspekty vybraného tématu, téma ještě naplňuje formální i obsahové požadavky diplomové práce, a proto práci doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením v případě úspěšné obhajoby stupněm dobře.

Otázky

Proč dle autora není možno považovat Listinu základních práv EU za referenční kritérium hodnocení ústavnosti Ústavním soudem ČR?

Má derogační účinky porušení jakéhokoliv mezinárodního závazku nebo jen porušení mezinárodní smlouvy o lidských právech (a to ještě jen některé)?

Proč zařadil autor do práce kap. 2.2 a jaká je její souvislost s tématem práce? Nemělo by větší spojitost s tématem podrobněji se zabývat spíše EÚLP?

Dle ověření systémem pro odhalování plagiátů THESES.CZ vykazuje práce 0% shodu s jinou prací.

JUDr. Jana Odehnalová, Ph.D.
KÚP FPR ZČU